

Pět let úspěchu

Rozšíření Evropské unie před pěti lety znamenalo úspěch ve všech myslitelných aspektech. Za prvé znamenalo obrovský úspěch morální. Svobodný svět, který se po čtyřicet let musel obávat komunistického impéria zla, dokázal úspěšně integrovat někdejší nepřátele. Šlo o stejně velkou morální satisfakci pro obyvatele na obou stranách bývalé železné opony. Pro ty, kteří otevřeli dveře, stejně jako pro ty, kteří do nich toužili vstoupit.

Rozšíření v roce 2004 si všichni rovněž můžeme připsat jako velký úspěch politický. Evropská unie rázem zvýšila počet svých obyvatel o 120 milionů. Ale daleko podstatnější je, že, že poprvé přijala země s poněkud odlišnou historií a ukázala tak životaschopnost své integrační mise. Dala přednost nadějím před obavami. A udělala dobře. Tento krok, či spíše tygří skok, znamenal faktické nakročení ke globální roli EU ve světě.

Rozšíření v letech 2004 a 2007 přineslo i úspěch ekonomický. Přineslo prospěch občanům všech zemí dnešní sedmadvacítky. Posílilo výkonnost a globální konkurenceschopnost evropských firem, zvýšilo prosperitu a kvalitu života obyvatel. A i díky tomuto rozšíření může Evropská unie lépe čelit důsledkům světové krize. Po rozšíření v letech 2004 a 2007 je EU největší integrovanou ekonomickou zónou na světě. Její podíl na světovém HDP činí 30% a podíl na světovém obchodu (bez obchodu na vnitřním trhu) 17%.

Přijetí do EU zvýšilo ekonomický výkon a občanům nových zemí přineslo zvýšení životní úrovně a zkvalitnění životního stylu. Jestliže příjem na obyvatele představoval v roce 1999 40 % úroveň starých zemí, v roce 2008 to bylo 52 %. Některé nové členské země již předstihly některé staré členy v HDP na obyvatele i v produktivitě. Obchodní integrace a synchronizace hospodářských cyklů s jádrem EU je u některých nových členů vyšší než u některých starých. Přestaňme už paušálně mluvit o regionu východní Evropy a hodnotíme každou členskou zemi na základě jejich skutečných podmínek a výkonu.

Z rozšíření profitovali i obyvatelé starých zemí. Naprosto se nepotvrdily obavy, že vstup deseti chudších zaplatí z vlastních kapes. Nesnížila se ekonomická aktivita, trh práce nezaplavil polští instalatéři, nezhroutil se sociální systémy. Naopak, rozšíření EU dodalo starým členům ohromný růstový impuls, neboť otevřelo nebývalé investiční a obchodní příležitosti.

Přineslo jim nové, málo obsazené trhy a výhodné výrobní kapacity doslova za humny. To pomohlo západním firmám posílit jejich globální konkurenceschopnost a ochránit domácí pracovní místa.

Rozšířením před pěti lety EU odmítla lákadlo izolacionismu a překročila svůj stín, když se rozšířila za někdejší železnou oponu. Šlo o odvážné politické rozhodnutí, jemuž veřejnost ve starých zemích nebyla jednoznačně nakloněna. Dnes sklízíme plody této odvahy a státnické moudrosti. My, kteří jsme tehdy nesměle klepali na dveře a obávali se, zda budeme shledáni způsobnými vstoupit, cítíme obrovský závazek. Obrovský závazek vůči těm, kteří jsou prozatím tam venku. Ale i závazek vůči dnešní Evropské unii. My víme, jaký je rozdíl mezi tím být venku a být uvnitř. A víme také, jak jsou noví členové prospěšní společenství.

Efektivnější dělba práce a lepší zhodnocení investic vlyly Unii do žil novou krev. Bylo to možné díky tomu, že Evropa je vysoce propojeným celkem. Protekcionismus je v mezinárodním obchodě škodlivý vždy. Ale v případě EU je navíc nelogický už na první pohled. Jakákoli snaha preferovat domácí výrobce poškodí na jednotném trhu všechny. Včetně firem, jimž měla pomoci, protože je nutí vzdát se komparativních výhod, které získaly v jiné členské zemi. Navíc je v rozporu s právem Unie. Poučení z krize musí být právě opačné. Musíme říci ne uzavírání, ne protekcionismu a říci ano ekonomické kooperaci a integraci, která nám za minulých pět let přinesla tolik pozitivního. Společný vnitřní trh je největším výdobytkem evropské integrace a zároveň naším nejmocnějším nástrojem k překonání krize. Nelze také mluvit o další integraci a přitom podkopávat její samotný základ.

Uplynulých pět let ukázalo, že společně dokážeme vítězit. Nedopusťme, abychom kvůli krizi začali každý zvlášť prohrávat. Budujme dále Evropu bez bariér a zároveň Evropu pravidel. Evropu jako prostor svobody otevřený uvnitř i navenek a zároveň prostor práva platného pro všechny. Až se nás pak někdy „20 let poté“ naše děti zeptají, co je Evropa, nebudeme muset váhat s odpovědí.

Martin Schmarcz,
poradce předsedy vlády

Jak to vidí ...

... Hans-Gert Pöttering,

**předseda
Evropského parlamentu**

Kdyby mi někdo v roce 1979, když jsem byl poprvé zvolen do Evropského parlamentu, řekl, že za necelých třicet let budu sedět vedle kolegů z České republiky a dalších devíti středoevropských a bývalých komunistických zemí, považoval bych to za krásný sen, o němž bych si však myslel, že se během mého politického života neuskuteční. 1. květen 2004 prokázal, že jsem se mýlil. Rozšíření Evropské unie na východ je zázrakem naší doby.

Dnes jsme jedna evropská rodina s téměř pěti sty miliony občanů, jednotná v rozmanitosti, sdílející společné hodnoty. Společně hájíme zásady projektu evropské integrace, což se jasně ukázalo během neformálního summitu EU minulou neděli.

Délka členství v Evropské unii není nutným předpokladem úspěšného předsednictví. Mirek Topolánek a jeho tým prokázali velké schopnosti při kormidlování naší evropské lodi v rozbouřených vodách. Proto bych mu chtěl popřát mnoho úspěchů během zbývajících tří měsíců.

*(Hans-Gert Pöttering:
"Evropský parlament velice oceňuje, že české předsednictví je neochvějným zastáncem zásad jednotného trhu a odpůrcem veškerých snah o protekcionismus")*

Dopis v celém znění na www.eu2009.cz

Politický a bezpečnostní výbor (PSC, COPS) jednal o Íránu, Bosně-Hercegovině, Kongu i Gaze

Politický a bezpečnostní výbor (PSC/*Political and Security Committee*, COPS/*Comité Politique et Sécurité*) vznikl v r. 2000. Stal se faktickým pokračovatelem POCO (Political Committee), v němž se jednou měsíčně scházeli političtí ředitelé MZV členských států EU. PSC je výborem zasedajícím v Bruselu. Pravidelně tak činí dvakrát týdně.

PSC se na svém posledním zasedání (3. 3. 2009) zabýval přístupem EU k jadernému programu Íránu. Vyhodnotil přípravy přeskupení vojenské mise ESDP ALTHEA v Bosně a Hercegovině na misi s mandátem zaměřeným na výcvik a výstavbu kapacit armády BaH. Vedoucí mise EUSEC v Konžské demokratické republice (KDR) Jean-Paul Michel přiblížil pokračující reformu bezpečnostního sektoru v KDR za pomoci EU, např. vytváření databáze ozbrojených sil, budování ministerstva obrany a financí (oddělování linie velení a plateb). Generální sekretariát Rady a české předsednictví informovaly o výsledcích dárcovské konference pro pásmo Gazy v egyptském Šarm-aš-Sajchu, která proběhla 2. 3. 2009.

PSC se výrazně podílí na formování společné zahraniční a bezpečnostní politiky (CFSP) EU. Sleduje nejenom politicko-bezpečnostní vývoj v bezpečnostně krizových oblastech, k čemuž využívá vystoupení a zpráv zvláštních představitelů EU (EUSR), ale je i nejvýznamnějším aktérem při ustavování operací ESDP, ať již civilních či vojenských. PSC se podílí na přípravě závěrů Rady GAERC dotýkajících se CFSP.

Impuls k vzniku PSC vzešel z Evropské rady, summitu šéfů států a vlád, v Kolíně nad Rýnem v červnu 1999. Vrcholná schůzka se konala jen několik dní po ukončení bojových aktivit v Kosovu.

Předznamenala institucionální formování ESDP, které se postaralo o to, že při zvládání situací krizových pro bezpečnost se EU do budoucna nebude spoléhat na Západoevropskou unii (WEU), ale že koordinačním úsilím bude potřebné kapacity členských států shromažďovat sama. Pod PSC spadají expertně zaměřené pracovní skupiny CIVCOM (civilní aspekty krizového řízení) PMG (politicko-vojenské aspekty ESDP) a RELEX (průřezové právní, finanční a institucionální otázky CFSP). Ve vojenských záležitostech se PSC pravidelně obrací o vypracování doporučení na stálé struktury – Vojenský výbor (EUMC) a Vojenský štáb (EUMS).

Pro úplnost je nutné dodat, že v současnosti je činných 9 civilních operací ESDP, největší z nich EULEX v Kosovu, a tři vojenské – ALTHEA v BaH, námořní ATALANTA u břehů Somálska a EUFOR Čad/Středoafrická republika. Poslední z nich bude ukončena v polovině března.

PSC je řízen rotačním předsednictvím EU. Aktuálně tedy Českou republikou. Předsednictví ČR v EU v PSC vykonává velvyslanec Ivo Šrámek.

**Juraj Fogada, národní delegát v COPS,
zástupce v COPS**

České předsednictví bude hostit summit EU-USA

Česká a americká administrativa se dohodly, že vrcholnou schůzku Evropské unie a Spojených států bude hostit Praha. A to 5. dubna - bezprostředně po summitu hospodářsky nejsilnějších zemí skupiny G20, jehož dějištěm bude 2. dubna Londýn, a po summitu Severoatlantické aliance, který se odehraje 4. dubna ve Štrasburku.

Americký prezident Barack Obama by měl i s manželkou do Prahy dorazit již 4. dubna večer, kdy se setká s vrcholnými představiteli České republiky k bilaterálním rozhovorům. S hlavami států a vlád „sedmadvacítky“ a zástupci evropských institucí pak bude jednat 5. dubna. Vzhledem k tomu, že schůzka zemí skupiny G20 bude věnována globální finanční krizi, jejím dopadům a možnostem ekonomické obnovy, a jednání NATO mezinárodní bezpečnostní a vojenské spolupráci a společným hrozbám, může „pražský summit“ otevřít i další otázky.

„Pražský summit se tak může věnovat i dalším zahraničně-politickým tématům, například globální energeticko-klimatické problematice,“ řekl český premiér a předseda Evropské rady Mirek Topolánek s tím, že nejde jen o jednu z priorit českého předsednictví Radě EU, ale i o přípravu na podzimní „klimatický“ summit, který se odehraje v Kodani.

Vlastní jednání summitu EU-USA se odehraje v pražském Kongresovém centru a čeští pořadatelé již v této chvíli spolupracují na jeho organizaci, včetně bezpečnostních opatření, i s americkou stranou.

Kalendář

– stalo se

týden 2.3-8.3.2009

2.3.2009 - 2.3.2009

[Konference "Rozšíření EU - 5 let poté"](#)

2.3.2009 - 2.3.2009

[Rada ministrů pro životní prostředí](#)

2.3.2009 - 2.3.2009

[Donorské konference ke Gaze](#)

4.3.2009 - 5.3.2009

[Konference k nasaditelnosti sil EU](#)

4.3.2009 - 6.3.2009

[Neformální zasedání pracovní skupiny Nicolaidis](#)

5.3.2009 - 5.3.2009

[Pracovní setkání k měření výkonnosti a kvality zdravotní péče](#)

5.3.2009 - 6.3.2009

[Evropský summit regionů a měst](#)

5.3.2009 - 6.3.2009

[Rada ministrů pro konkurenceschopnost](#)

6.3.2009 - 6.3.2009

[Politický a bezpečnostní výbor](#)

Kalendář – stane se

týden 9.3.-16.3.2009

9.3.2009 - 9.3.2009

[Rada ministrů pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele \(EPSCO\)](#)

9.3.2009 - 10.3.2009

[Budování konsenzu v rámci evropských politik podpory demokracie \(konference k roli nevládních organizací v evropské politice pro lidská práva\)](#)

10.3.2009 - 10.3.2009

[Rada ministrů pro ekonomické a finanční záležitosti \(ECOFIN\)](#)

10.3.2009 - 11.3.2009

[Politický a bezpečnostní výbor](#)

11.3.2009 - 13.3.2009

[Konference "Implementace práva EU v členských státech"](#)

12.3.2009 - 13.3.2009

[Neformální zasedání ministrů obrany](#)

12.3.2009 - 13.3.2009

[Evropská konference na téma mládež](#)

Více na www.eu2009.cz

Ministři obrany EU budou v Praze jednat o operacích na Balkáně i v Africe

Ve dnech 12. a 13. března 2009 se v Praze uskuteční neformální zasedání ministrů obrany členských států Evropské unie. Jednání, které bude řídit ministryně obrany Vlasta Parkanová, je jedinou příležitostí, kdy se během českého předsednictví setkají ministři obrany členských států Evropské unie k jednání v České republice.

(Ministři obrany budou diskutovat o rozvoji vojenských schopností EU)

V hotelu Crowne Plaza Prague budou zástupci jednotlivých delegací diskutovat o aktuálních otázkách Evropské bezpečnosti a obranné politiky. Hlavními body agendy budou vojenské operace EU v Bosně a Hercegovině (operace ALTHEA), Čadu a Středoafrické republice (operace EUFOR TCHAD/RCA) a historicky první námořní operace EU zaměřená na boj proti pirátství v pobřežních vodách Somálska (operace ATALANTA).

Předměttem společných jednání budou dále rozvoj vojenských schopností EU s důrazem na řešení dostupnosti vrtulníkůvých kapacit pro operace a pokračování projektů a programů iniciovaných francouzským předsednictvím. Důležitým tématem bude v neposlední řadě také spolupráce EU se Severoatlantickou aliancí, OSN a Africkou unií.

Právě spolupráce Evropské unie s NATO je v roce 10. výročí vstupu České republiky do NATO jedno z důležitých témat českého předsednictví.

„Jedním z cílů, které jsme si vytkli, je pokrok ve vztazích EU a NATO. Trvalým stanoviskem ČR je, že Evropská unie nesmí budovat duplicitní vojenskou strukturu k té, která už existuje v Severoatlantické alianci. Je ale důležité, aby unie měla k vojenským kapacitám NATO v případě potřeby přístup,“

uvedla na toto téma Vlasta Parkanová. Pražského zasedání se jako čestný host zúčastní také generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer.

Neformálního zasedání se kromě zástupců všech členských států Evropské unie zúčastní rovněž generální tajemník/vysoký představitel Evropské unie pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Javier Solana, ředitelka pro obranné záležitosti Generálního sekretariátu Rady, zástupci Evropské komise a ředitel Evropské obranné agentury. Vojenské orgány Evropské unie budou reprezentovat předseda Vojenského výboru EU, generální ředitel Vojenského štábu EU a velitelé všech tří probíhajících vojenských operací Evropské unie.

Na okraj neformálního zasedání se uskuteční také jednání tzv. Trojky, tedy současného a následujícího předsednictví, Generálního sekretariátu Rady Evropy a Evropské komise, s ministry obrany členských států NATO, které nejsou členy EU (Island, Norsko a Turecko), a ministry obrany kandidátských zemí EU (Chorvatsko, FYROM). Cílem jednání je podrobně informovat partnery o průběhu a výsledcích pražského neformálního zasedání.

**Andrej Čirtek, tiskový mluvčí
Ministerstva obrany**

Konference evropských expertů o implementaci práva EU v členských státech

Odbor kompatibility Úřadu vlády ČR pořádá v pražském Kongresovém centru ve dnech 11. – 13. 3. 2009 konferenci s názvem Implementace práva EU v členských státech.

Záštitu nad akcí převzal ministr a předseda Legislativní rady vlády Pavel Svoboda, do jehož resortu pořadatelský tým spadá. Ministr Svoboda také konferenci ve čtvrtek 12. 3. v 9 hodin slavnostně zahájí. Jednání předních evropských odborníků v oboru se zúčastní vážení zahraniční hosté.

Přednášku na téma Implementace práva EU z pohledu Evropské komise přednese generální ředitelka právní služby EK paní Claire-Françoise

Durand, o dopadech rozhodnutí Evropského soudního dvora na implementaci práva EU pohovoří první generální advokátka ESD paní Eleanor Sharpston.

Svoje zkušenosti se systémem a metodami implementace sdělí posluchačům zástupci všech členských zemí EU. ČR budou svými přednáškami reprezentovat Markéta Whelanová, Jana Rybínová a Daniel Hoda – vedoucí pracovníci odboru kompatibility Úřadu vlády ČR a zároveň členové vedení realizačního týmu, který tématicky i organizačně náročnou (a v zahraničí s velkým nadšením přijatou) konferenci připravil.

(záštitu nad konferencí převzal ministr a předseda Legislativní rady vlády Pavel Svoboda)

Souvislosti, možnosti a povinnosti

Je přirozené, že svět se v době informačního boomu a globální medializace v některých ohledech smrkává na novinové titulky. Víc by veřejnost, má-li mít povědomost o všem (zda podstatném či nepodstatném nechme stranou), nedokázala vstřebat. Vytrácí se tím však často jednak faktický a argumentační obsah, a jednak historicko-národní kontext a zkušenost. A vznikají naopak „mezititulkové“ souvislosti, které mezi danými tématy původně nehrály větší roli.

Jedním z posledních příkladů je otázka, jak se dopady globální finanční krize promítnou na projektu amerického protiraketového systému v Evropě, potažmo a konkrétněji: zda omezování státních výdajů neznamená, že „v Česku žádný radar stát nebude“. Americké ministerstvo obrany, zahraničí i poradci prezidenta Obamy přitom řekli, že je tzv. jaderný dešťník stále zajímavý, a že právě proto chtějí prozkoumat, jak může být co nejúčinnější a nejefektivnější. Tato rovnováha mezi technickými možnostmi a finančními nároky na výstavbu radaru je samozřejmě i v zájmu České republiky, stejně jako dalších evropských spojenců z řad NATO a také států Unie (část prohlášení z prosincového summitu EU, podle níž bezpečnostní rizika z roku 2003 trvají a přibyla i nová, ale mediálně zapadla). Nejde tedy o stanovení co nejbližšího termínu, kdy by se v brdských lesích objevila bílá koule, ale o co největší efektivitu a o jasně deklarovanou vůli dlouhodobě spolupracovat s USA při potírání reálných hrozeb.

Tato spolupráce přitom neznamená jen bezprostřední přítomnost amerických vojáků a techniky na české základně, ale zahrnuje také – a v kontextu ekonomické recese možná především – přístup českých vědců do nejlepších amerických vědeckých ústavů. Otázku finanční podmíněnosti můžeme tedy klidně obrátit: jak se projekt amerického protiraketového systému promítne na dopadech globální finanční krize. Odpověď je, že podporou výzkumných a vývojových programů, které navíc nejsou vázány na bezprostřední výstavbu radarové základny, ale na ratifikaci česko-amerických dohod. Že tato vědecká spolupráce má a musí mít už sama o sobě bezpečnostní rozměr, je samozřejmé. Vědecko-technický pokrok – a v oblasti raketových technologií je to velmi zřetelné – je patrný i v zemích s nestabilní vnitřní a zahraniční orientací (například Írán je vedle nečitelného jaderného programu již schopen vypouštět kosmické sondy ...)

Ale k původní otázce: může se nějak finanční krize promítnout na protiraketové obraně? Nepochybně je na místě argument, že v době omezených investic (i armádních) dostane přednost takový projekt, který umožní snížit náklady a využít amerických technologií takovou úsporu nabízí. Stejně tak je pravděpodobné, že se pod ekonomickým tlakem změní i postoj Ruska a bude se snažit místo kritiky do strategického prvku evropské bezpečnosti zapojit. A konečně je na místě uvědomit si, jak mezinárodní rovnováhou sil v minulosti hospodářské potíže destabilizovaly a k čemu vedly ...

Nejde tu o vyvolávání pocitů strachu, či lásky a nenávisti, ale o racionální zvažování výhod a možností. A o povinnost, kterou kdysi popsal americký ministr obrany Caspar Weinberger slovy, že politik musí být jako voják připraven na vše. Je to povinnost, na níž bychom ani v době ekonomického oslabení neměli zapomínat – a možná právě kvůli němu.

Jiří František Potužník,
mluvčí pro předsednictví v Radě EU

(Ne) napsali, řekli o českém předsednictví ...

El País: EU odmítá další pomoc východní Evropě

Důležitý španělský deník El País shrnul informace ze španělských médií, které se objevily po nedělním summitu hlav států a předsedů vlád EU k finanční krizi. Média se shodují, že mezi českým premiérem Topolánkem a francouzským prezidentem Sarkozym došlo ke shodě nad tím, že v EU neexistuje a nesmí existovat žádný protekcionismus. Španělská média také citují svého premiéra Zapatera, který o setkání v Bruselu prohlásil: „Vytvořili jsme společnou vládu v boji proti finanční a ekonomické krizi“.

<http://www.elpais.com/articulo/internacional/UE/niega/ayudas/Europa/elpeuint/20090302elpepiint/2/Tes>

Le Figaro: Evropa se ohrazuje proti protekcionismu

Český premiér a předseda Evropské rady Mirek Topolánek ukončil polemiku o protekcionismu – proti kterému předsednictví bojuje a z něž vinilo francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho kvůli jeho výrocím o relokizaci francouzských automobilek – tím, že „EU již žádný protekcionismus nehrozí“. Píše o tom francouzský konzervativní deník Le Figaro, pojednávající o mimořádném summitu konaném 1.3.2009, na němž se hlavy

států a předsedové vlád EU mimo jiné dohodly na postupu u toxických úvěrů. Autor vítá, že se na summitu podařilo získat jednotu 27, což považuje před summitem G20 v dubnu za nejpodstatnější.

Financial Times: EU slibuje pomoc východoevropským státům

Stejně tak jako deník Guardian, i Financial Times vítá, že mimořádný summit svolaný českým předsednictvím znovu potvrdil nutnost respektování jednotného trhu, a to zejména při řešení finanční krize. Článek také uvádí, že český premiér Mirek Topolánek potvrdil návštěvu amerického prezidenta Baracka Obamu v Praze 5. dubna.

<http://www.ft.com/cms/s/0/661ed616-06cb-11de-ab0f-000077b07658.html>

Daily Telegraph: Evropské jednotě "hrozí ekonomická železná opona"

„Nechceme Evropu rozdělenou na Sever a Jih či Východ a Západ“, prohlásil český premiér Mirek Topolánek na mimořádném summitu EU. Píše o tom významný deník Daily Telegraph, který se zabývá rizikem rozdělení EU, například pod hrozbou emigrační vlny z východních zemí, o nichž hovořil maďarský premiér Gyurcsány, a které

by mohly kupříkladu v Británii posílit protievropské nálady.

<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/hungary/4904025/New-Iron-Curtain-threatens-to-split-Europe-over-economic-crisis.html>

Le Monde: Krizí postižená střední Evropa chce rychleji přijmout Euro

Francouzský Le Monde otiskl článek, týkající se aktuální unijní diskuse o krizi bankovního systému, v jejíž kontextu některé středo-východní evropské země tlačí na urychlení procedury přijetí euro. Autor ovšem upozorňuje na velice odlišnou měnovou situaci v jednotlivých zemích, které nepřijaly euro; zatímco Maďarsko a Lotyšsko jsou na pokraji bankrotu, Polsko a Česká republika patří k nejstabilnějším v regionu. Text připomíná, že český bankovní sektor je zdravý od roku 1998 a že Češi jsou citliví k případné ztrátě nástrojů monetární politiky, kterou by přijetí euro přineslo, a to obzvláště v době hospodářské krize.

http://www.lemonde.fr/economie/article/2009/03/02/l-europe-centrale-sinistree-veut-adopter-l-euro-plus-rapidement_1161970_3234.html#ens_id=1141592

více na www.eu2009.cz